

MIHÁLYTÓL MIHÁLYIG...

A GRÓF TELEKI CSALÁD MÚLTJA ÉS JELENE

A Telekiek gyűjtöttek és gyűjteményt alapítottak, volt közöttük politikus, tudós, felfedező, művész, gazdálkodó. Ha családfájukat kiteríti valaki, ahhoz jó nagy szoba kell... Át- és átszövik a magyar történelmet, kultúrát, mégis a legtöbben közülük külföldre kényszerültek.

A geryeszegi kastélyt egyszerűen látni kell! Erdélyben a Maros partján a parkból kiragyogó barokk építményt ugyanaz az *Andreas Mayerhoffer* tervezte, aki a gödöllői kastélyt. A korábban a helyén álló várat és a hozzá tartozó területeket 1675-ben *Apafi Mihály* fejedelemtől *Teleki Mihály* kapta, az ő hat fiától és hat lányától ágazik szertesztét a família. A sors úgy hozta, hogy évszázadokkal később ugyancsak egy Teleki Mihálytól vették el Geryeszegét – 1949-ben.

Teleki László az ő unokája. Informatikus, egy biztosító-társaságnál dolgozik, három gyönyörű gyerek édesapja. Kolozsvárott született, most Münchenben él, de a családnak Nagykovácsiban is van otthona.

– A családuink legismertebb tagja *Teleki Pál*, tőlem is mindig azt kérdezik, milyen fokon állok vele rokonságban. Nos, dédnagyanyám ágán rövidebb, dédnagyapámén kicsit hosszabb az út. Dédnagyanyám, *Teleki Edina* elsőfokú unokatestvére volt ugyanis. A jelentős családtagok sorában mindenképpen meg kell említeni a Teleki Téka alapítóját, *Teleki Sámuel*t, a nőnevelő *Teleki Blankát*, és az író-politikus *Teleki László*t. Emlékszem, a magyartanárnóm mondta, hogy Teleki László a semmiből írta a *Kegyencet*, vagyis minden előzmény nélkül. Ez nekem nagyon tetszett. *Teleki Józsefet* kevesebben ismerik, a felfedező *Teleki Samut* többen. Dédnagyapám *Teleki Domokos* volt, nagyapám Teleki Mihály – őt a családban *Micunak* hívták – a nagymamám pedig *Tisza Kálmán* miniszterelnök unokája, *Tisza Aimée*.

KASTÉLYBÓL A PINCÉBE

László nagyapja, ahogyan ő emlegeti, „Nagyapafi” fiatalon vette át a birtokot, szépen felvirágoztatta. Sok újjátással, nagy törődéssel. Dokumentumfilmekben szerepelt, azokon

Gróf Teleki
Mihály és gróf
Tisza Aimée
elsősülöttjükkel,
Mihállal

Arisztokraták EGYKOR ÉS MA

A gernyeszegi kastély ma
(www.gernyeszeg.com)

családokat, Romániában betelepítették a városokba, kényszerlakhelyre. A nagyszüleim húsz évig éltek egy pincelakásban. Kemény élet volt... A gyerekeik nem tanulhattak, az én édesapám, a legidősebb testvér fiatalon tébécét kapott, kirúgták az állásából. Szegény korán meghalt, 1986-ban. Én húszéves voltam, az öcsém, *Gábor* pár nappal később érettségizett. Édesapám húgát, *Böskét* tizennyolc évesen tizenöt év börtönre ítélték. 1956-ban ugyanis Erdélyben is volt mozgolódás, és nagyon szigorúan elbántak azokkal, akik a közelébe kerültek ennek. Böske több mint hét évig volt börtönben, addig a család nem is látta.

Hogyan viselte mindezt a Teleki família?

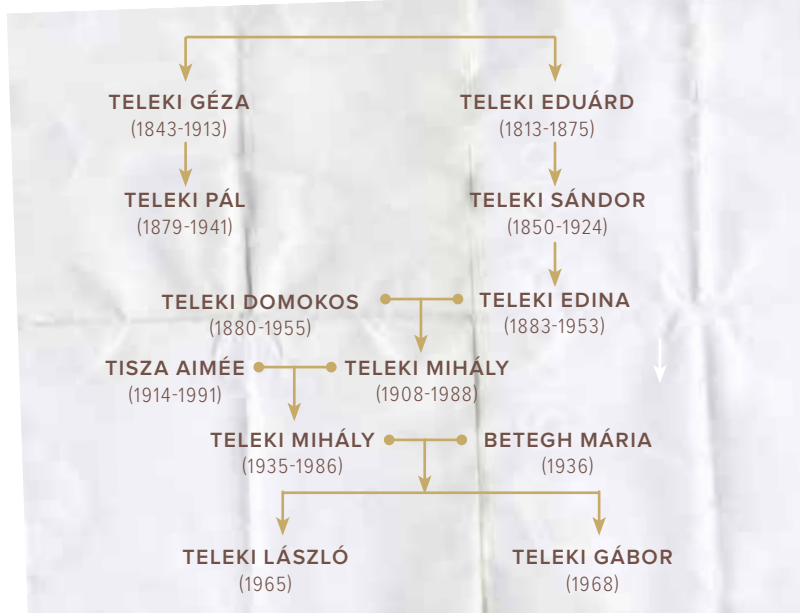
– A nevelés megtartotta őket. A nagymamám például úgy tartotta a lelket mindenkién, hogy csak na...! Pincében éltek, a gyerekeik mégsem a nyomorra emlékeznek. A konyhájuk aprócska volt, de hogy ott az asztalra könyökölt volna valaki?... Elképzelhetetlen volt! Ezek apróságok, és mégsem azok. Nem tudok mást mondani erről, mint azt, hogy az ilyen fajta ember, ha küzdeni kell, nem kezd sápítózni, önmagát sajnálni, másra mutogatni, hanem azt nézi, mit lehet tenni. És azt meg is teszi! A humor is sokat segít ebben. Ez az erdélyiekre

FOLYTATÁS
A KÖVETKEZŐ OLDALON

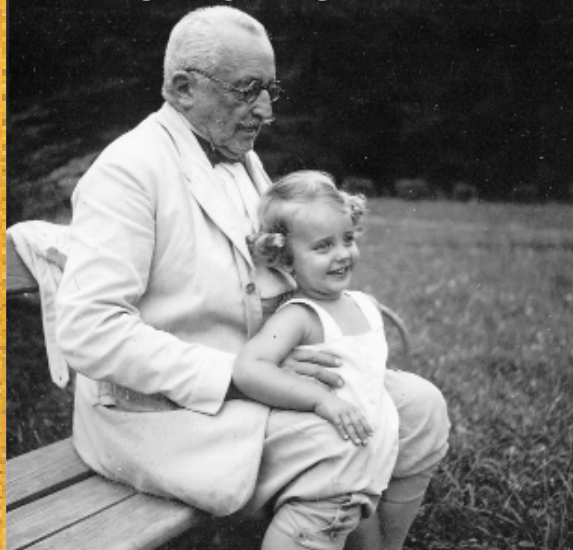

valamennyire látni, hogy végtelen derűvel, humorérzéssel és kedvességgel nézte a világot. Még huncutság is volt benne... Pedig lett volna mitől megkeserednie. Tőle vették el az évszázados, éppen rábiztatott családi otthont, a benne lévő műves tárgyakat ellopták vagy tönkretették. Őt magát kényszer munkára vitték a Duna-deltába, aztán egy ezüstróka-telep kocsisa lett. Csak jóval később élhetett nyelvórák adásából. Merthogy öt nyelven beszélt... A derű mégsem hagyta el. Az egyik filmben például arról beszélt, hogy néhány év alatt fogyott vagy húsz kilót. „Na, igen, de akkor már nem nép vért szívtam, ugyebár...” Vics is, nem is, hiszen egy ilyen birtok biztos és rendes megélhetést nyújtott az ott dolgozóknak, nem beszélve a megbecsülésről, amiben a legegyszerűbb embernek is része volt.

– Negyvennégy őszén a család elmenekült az oroszok elől – folytatja Teleki László. – Pomázon időztek jó darabig. A gernyeszegi kastélyból azalatt csak a falak maradtak. Utána Nagypapi még próbált gazdálkodni negyvenhétig, aztán elvettek mindent. Magyarországon kitelepítették a nem kívánatos

Arisztokraták EGYKOR ÉS MA

László
édesapja,
Mihály
az anyai
nagyapával,
Tisza
Kálmánnal

amúgy is jellemző, a családunkra is. Eszembe jut egy esküvő, úgy tizenöt éve, valahol Franciaországban, ahol *Bethlen Ádi* bácsi faarccal annyit humorosat mondott, hogy én szó szerint lefordultam a székről a nevetéstől.

GEMMA RÉGEN ÉS MOST

A családtagok sorban elmentek Erdélyből, Lászlóék maradtak utoljára. Nem sokkal előttük hagyta el szülőföldjét Teleki Mihály, aki akkor már egy marosvásárhelyi blokklakásban élt – ahogy Romániában a panelt hívják –, ott állította össze a családfát. Azon minden magyar nemesi családból szerepel valaki, vagyis, ahogy vendéglátónk mondja trefásan: aki nem rokon, az gyanús... Teleki Mihály negyven-ötven évig várta a kommunizmus bukását, mégsem érte meg. 1988-ban halt meg Münchenben.

Unokája, László még Kolozsvárott érettségizett, de informatikát már Németországban és Párizsban tanult. Bonnban doktorált, majd dolgozni kezdett. Feleségét, *Kund Rékát* Budapesten ismerte meg, 2003-ban házasodtak össze. Réka az Iparművészeti Egyetemen végzett, egy évfolyamtársával saját divatszalonjuk volt, a Naftalin. Most a három kisgyerek mellett nem dolgozik, de kreativitására, szépérezékére folyamatosan szükség van a családban.

Teleki László
családja körében
– Alice, Vilmos,
Réka és Gemma

– Réka is, az édesanyja révén nemesi családból származik, ami abból a szempontból fontos, hogy közösek az értékeink, közös az alap, ahonnan elkezdtük az életünket. Ez nem volt elvárás, mégsem véletlen.

A gyerekek szépek és tele vannak élettel. *Alice* nyolc-, *Gemma* hat-, *Vilmos* négyesztendős. Réka családjában több *Alice* és *Vilmos* is volt, a Telekieknél *Alice* kettő, de *Vilmos* még egy sem. *Gemma* pedig? Teleki *Gemma* a sáromberki kastély utolsó úrnője volt, majd egy marosvásárhelyi pincelakásban élt haláláig. A városban mindenki ismerte az egykori grófnőt, szárazvirágokat árult a Bolyai téren egy kapualjban. Zömök volt, határozott, panasztalan. Kérdezték tőle, miért nem megy el ő is, hiszen gyermekei külföldön, biztonságban élnek. „Azok mind hontalanok! – vetette oda a kérdezőnek. – Csak nekem van otthonom.” Elhagyni Erdélyt? Számára ez elképzelhetetlen volt. Vajon ez az édes, hatéves, éppen fogait vesztő *Gemma* nevű kislány mit örökölt távoli nagynénjétől? A sorsát remélhetőleg nem, de hátha az erejét...!

– A kastélyt a család visszakapta, igaz, pereskedni kellett érte hét-nyolc évig, és az is eltartott négy-öt évig, míg a tébécé-prevenációs gyerekintézmény kiköltözött belőle. Az épület viszonylag jó állapotban maradt, persze az elmúlt évtizedek alatt nem költöttek rá semmit, viszont a márványt például kilopták belőle. Most közös erővel próbáljuk rendbe hozni, már sokat végeztünk. Rendezvények számára ideális, esküvő már volt benne. Ilyenekben gondolkodunk. Szerencsére a park is megmaradt körülötte a tóval, a közepén kis sziget. Tényleg szép helyszín egy esküvőnek. Az öcsém, aztán én foglalkoztam vele, most *Kálmán* nagybátyánk dolgozik rajta rengeteget. Tudni kell, hogy a kastély pénzt nemigen hoz, annál többbe kerül. A rendbetétele, a fenntartása. Mégis, egyszerűen muszáj megtartani, vinni tovább, mert a családunkhoz tartozik, a múltunkhoz, mindahhoz, akik vagyunk. Rendbe hozattuk a kriptát is, most már a dédszüleim, a nagyszüleim és az édesapám is ott nyugszanak.

A három Teleki-csemete roppant módon élvezzi a fotózást. Azzal kezdik, hogy szépen elbújnak a kanapé mögött. Édesapjuk szerint nincs értelme annak, hogy nyolcéves koruk előtt a családi múltrol meséljenek a gyerekeknek. Az utána következő tíz évben lesz idejük belenőni a névbe...

Hulej Emese

HIRDETÉS

